

اسرار نماز

تألیف:

ملا محمد محسن فیض کاشانی رحمۃ اللہ علیہ

حاج شیخ حسنعلی اصفهانی رحمۃ اللہ علیہ

همراه با فضیلت نماز شب

به قلم دانشمند محترم

سید محمد ضیاء آبادی

تهیه و تنظیم: رضا مرندی

انتشارات پیام محراب

سرشناسه	: فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶-۱۰۹۱ ق.
عنوان و نام پدیدآور	: اسرار نماز / تألیف ملا محمد محسن فیض کاشانی، حسنعلی اصفهانی؛ تهیه و تنظیم رضا مرتدی.
مشخصات نشر	: تهران: پیام محراب، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۱-۵۰-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: نماز
شناسه افزوده	: اصفهانی، حسنعلی، ۱۳۲۱-۱۳۴۱.
شناسه افزوده	: مرتدی، رضا، ۱۳۲۸-، مترجم
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۸۹ الف ۲۷ ق ۹ / ۱۸۶ / ۲ BP
رده‌بندی دیوبی	: ۲۹۷/۴۵۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۳۷۳۵

انتشارات پیام محراب

اسرار نماز

نویسنده: ملا محمد محسن فیض کاشانی - حاج شیخ حسنعلی اصفهانی

تهیه و تنظیم: رضا مرتدی

چاپ: تهران بدر

صحافی: خیام نوین

شمارگان: ۲۱۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

نشانی: تهران، خ ظهیر الاسلام، خ شهید امید آزادیخواه کوچه یوسف خان حکیم

شماره ۲۳، کدپستی ۱۱۴۶۸۹۵۱۱۴

تلفن: ۳۳۹۱۴۴۶۰ - ۳۳۹۴۱۶۷۴

دورنگار: ۳۳۹۹۴۵۷۳

www.bookspayam.com

قیمت: ۲۵۰۰ تومان

زندگی ملا محسن فیض کاشانی

محمد بن مرتضی، ابن شاه محمود، ملقب به محسن، از بزرگترین علمای امامیه‌ی قرن یازدهم هجری، معاصر شاه عباس ثانی است که در فقه و حدیث و تفسیر و فلسفه، صاحب نظر و تألیفات گرانمایی دارد. وی از پیشروان روش جمع بین اصول شریعت و طریقت و حکمت بود.

در مقدمه‌ی «مُحَجَّةُ الْبَيْضَا» آمده است که ملا محسن فیض در چهار میدان، گوی سبقت از همگنان ر بوده است. وی با بسط مبانی فلسفی و تطبیق آن با مبانی شرعی، از سایر دانشمندان ممتاز گردیده است. و در کثرت و تنوع تألیف، سرآمد دانشمندان بشمار میرود. در کتاب «زَهْرُ الرَّبِيعِ» آمده: استاد محقق، ملا محمد فیض کاشانی صاحب «وافی» و مؤلف نزدیک به دویست کتاب و رساله، در قم پرورش یافت و چون شنید که سید ماجد بحرانی (ملا صدرا)، به شیراز رحل اقامت افکنده، به آن شهر عزیمت کرد و علوم عقلی را از استاد فراگرفت و به دامادی او مفتخر گردید.

ملا محسن خود سه فهرست برای معرفی تألیفات خود نگاشته و به طوری که

از آن فهرست‌ها به دست می‌آید، وی بیش از هشتاد تألیف از خود بجا گذاشته که اغلب آن‌ها مکرر به چاپ رسیده است.

از محقق فیض آثار و ابنیه‌ای نیز به جای مانده که از جمله آن‌ها «تکیه‌ی فیض» در اصفهان و «مدرسه‌ی فیضیه» در شهرستان مقدس قم است. وی بسال ۱۰۹۱ ه‍.ق. در کاشان وفات یافت و در قبرستان آن شهر مقبره‌ی او مشهور و محل زیارت و ندورات مردم است.

روحش شاد و روانش با ارواح طیبه‌ی اهل بیت علیهم‌السلام محشور باد.

www.ketab.ir

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هر که نه گویای تو، خاموش به هر چه نه یاد تو، فراموش به سپاس و ستایش کریمی را که، با کمال کبریا و عظمت و استغنا و عزّت، در لطف و مرحمت، و بابِ عطوفت و رأفت، بر روی بندگان گشوده، و اصنافِ خلائق را از شریف و وضع، و خاص و عام، رخصت مکالمه و مخاطبه، و مناجات و عرض حاجات، ارزانی فرموده. تا هر که، بازی دارد، با وی، روبروی تواند گفت. و هر کس نیازی آرد در حضرت او، عرض تواند نمود.

نه بر درش درباری برگماشته، که به کمک رشوه، به او متوسل باید بود، و نه پاسبانی باز داشته، که بدست آویز پیشکش، به وی توسل باید نمود، نه مانعی و نه رادعی، و نه ترس از چوبیکی محافظ و مدافعی:

هر که خواهد گو بیا و هر چه خواهد گو، بگو

- ۹ گيرو دار و حاجب و دربان، در این درگاه نیست
- همه کس را در همه جا و همه وقت، به جناب او راه است و از ظاهر و باطن همه کس، در همه حال آگاه، دولت ابدی و سلطنت سرمدی، او را رواست و بس.

«تَعَالَى شَأْنُهُ وَتَقَدَّسَ أَسْمَاءُهُ»

از غایت رأفت و نهایت رحمت و فرط کرم و کرامتی که با بندگان دارد، آنان را هر شبانه روز، در پنج وقت «پنج نوبت» به نماز امر فرموده. تا تکرار ذکر، و تجدید عهد، در ساعات متقاربه، و سیله‌ی تقرب بندگان گردد به آن جناب، و سبب بارور شدن حُبِّ حُبِّ، در دل ایشان شود نسبت به «رَبُّ الْأَرْبَابِ» و ساعتی هم به خضوع و خشوع، روی نیاز بر آستانه‌ی خدای بنده نوازِ کارساز نهند، و راز دل بر حضرت «عَلَامُ الْغُیُوبِ» عرضه دهند، غم خود با لطف او گویند، و دوی درد خویش، از کرم او جویند، تا او «جَلَّ جَلَالُهُ» از روی تفضل و تَعَطُّف، ناتمامی هر کس را، به قدر استعدادش، تمام نماید و شکستگی را درستی انعام فرماید:

کرمی بر در دل‌ها نشسته درستی بخش دل‌های شکسته
فَشْكُرًا لَهُ لَمْ شُكِرْ لَهُ عَلَيَّ مَا هَذَا لِشُكْرِ النِّعَمِ

ستایش او را سزااست، یایش او را رواست، که کرده خود، هدایتان به سپاس آوری. «وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ خَيْرَ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ»

نماز بهترین طاعات

اما بعد، چنین گوید: پوشیده نیست که نماز، بهترین طاعات و فاضلترین عبادات است، چنان که در حدیث نبوی ﷺ وارد شده است: «الْصَّلَاةُ عَمُودُ الدِّينِ، إِنْ قُبِلَتْ، قُبِلَ مَا سِوَاهُ، وَإِنْ رُدَّتْ، رُدَّ مَا سِوَاهُ». نماز ستون دین است، هرگاه مقبول شد، همه‌ی عبادات مقبول است و اگر مردود گشت، همه‌ی عبادات مردود است.

و چون مقصد اصلی از نماز، یاد حق تعالی است و تجدید عهد با او، و ثنای او از روی مسکنت و خشوع، و سئوالِ مهمات از او به ابتهال و خضوع، پس هر آینه بنده را ناچار است از حاضر ساختنِ دل در آن، و فهمیدن آن چه می گوید به زبان.

و نیز در حدیث نبوی ﷺ است: «نیست هر بنده‌ای را از نماز او اثری و ثمری، مگر آن چه که فهمیده است از آن و دل با خود داشته در آن.»
و به روایت صحیح از حضرت امام محمد باقر علیه السلام منقول است: «همانا بنده را بالا برده شود از نمازش، همه‌ی آن و نیمه‌ی آن، سه یک آن و چهار یک آن، یا اندک آن؛ و بالا برده نشود از نمازش، مگر آن چه را که روی دل بر آن داشته است»

در حدیث دیگر وارد شده است: «هر کس نماز گزارد و در آن، بانفس خود سخنی نگوید از امور دنیا، یعنی: جز به امر نماز نیندیشد و از علایق دنیوی در خاطر نگذرانند؛ چون از آن نماز فارغ گردد، میان او و حق تعالی، گناهی نماند، مگر آن که آمرزیده شود.»

و چون اذکار نماز به زبان عربی است و بسیاری از ابنايِ عجم بلکه عرب هم، از درک مفاهیم آن عاجزند، به خاطر این ضعیف «محمد محسن بن مرتضی الکاشانی» رسید که آن را به زبان فارسی ترجمه نماید، و بعضی آداب و فواید نیز بر آن بیفزاید، شاید که جمعی از مؤمنان از آن بهره‌مند گردند، و این فقیر بی‌بضاعت را در اوقات حضور دل، به دعای خیر یاد کنند.

تو که کیمیا فروشی، نظری به قلب ما کن
که بضاعتی نداریم و فکنده‌ایم دامی
پس ساعتی چند از اوقات را، صرف این مهم نموده و این هشت در را به روی طالبان گشوده و به «تَرْجُمَةُ الصَّلَاةِ» موسوم نمودم، «و بِاللّهِ التَّوْفِی».

«محمد محسن فیض کاشانی»